

sig, som ogsaa klarlig lod sig see i ald hans Tiid. Hand satte *Negotien* i saadan Floor og Velstand baade til Land og Vand, at der efter alles Bekiendelse i hans Tiid var saadan en daglig og idelig *Negotie*, som aldrig derefter haver været, saa at der var lutter Herrens Velsignelse i alt det, hand tog sig for. Men hans Velbyrdigheds Leve-Tiid var, desværre! kun saa kort, nemlig fra dend 12 Aug: A^o 1735 til 20 Junij 1736, saa hans Velbyrdighed regierede [kun] 10 Maaneder og 8 Dage til største Skade for det Høylovlige *Compagnie* og uafdelige Klage for det gandske Land og Fort, blant Sorte og Blanche.“

Udsigt over en Del af Brevstoffet i Jens Bircherods Dagbøger.

Ved Cand. mag. Carl S. Christiansen.

(Fortsat)

II. Breve til og fra biskop Jens Bircherod.

1699, 29 nov. Christopher Bartholins og (J. B.s) memorial til kongen, om Envold Nielsøn Biergegaard til Kiølbygaard og Peder Mortensen Selle til Frøselegaard måtte udnævnes til kommissarier i den ønskede transaction mellem etatsråd Poul von Klingenberg til Høyriis og dem på kirkernes vegne. Aalborg. [1699, nov.]

— 9 dec. (J. B.s) skrivelse til provsterne om taksigelse i anledning af kronprinsens fødsel, hvormed han sender dem den sidste kongelige skatteforordning og erindrer dem om straks at holde rigtigt mandtal og uden ophold indlevere listerne i amtstuerne eller til regimentsskriverne, såvidt ryttergodset angår. Aalborg. [1699, dec.]

—, 20 dec. (J. B.) anbefaler præsten Christen Hiortswangs ansøgning til storkansleren og anbefaler sine og stiftets gejstligheds bestallingers og beneficiers bekræftelse til hans bevågenhed. Aalborg. [1699, dec.]

—, 27 dec. Christopher Bartholin og (J. B.) anbefaler jomfru Anne Langes allerunderdanigste begæring om at få de tvende halve bøndergårde til købs fra s. Catharina kirke i Hiøring. Aalborg. [1699, dec.]

—, 30 dec. Elias Naurs brev til (J. B.), indeholdende noget nyt, navnlig om afskedigelser og forfremmelser. Odense. [1700, jan.]

1700, 13 marts. (J. B.s) skrivelse til generaladmiral [Jens Juel] i anledning af kgl. forordning om at opgive de kapellaner i stiftet, der kunde være skibspræster på flåden, hvori han anbefaler fem til generaladmiralen og klager over, at borgmestre og råd i Aalborg har sat ham og gejstligheden i bådsmændsskat, hvilket han mener er imod gejstlighedens privilegier. Aalborg. [1700, marts.] Brudstykke hos Molbech, Bircherods Dagbøger, s. 374.

—, 12 maj. (J. B.) lykønsker justitsråd Helt til hans giftermål og udnævnelse til justitsråd, fortæller i anledning af kgl. forordning af 24 apr. om, at de præster, som ikke havde søgt confirmation på deres embeder, hurtigst skulde gøre det, at alle præster i hans stift havde indgivet deres ansøgninger, undtagen Christen Søfrensen Hiortsvang til Nørhaa, som istedetfor havde søgt om at måtte afstå sit kald til student Oluf Trans, hvilken begæring han beder justitsraden anbefale til storkansleren, og ytrer sit ønske om, at stiftets fattigste præster måtte fritages for omkostningerne ved confirmationen eller en del af dem. Aalborg. [1700, maj.]

—, 25 maj. Mag. Gerhard Wineche meddeler (J. B.), at af de til skibspræster antagne mænd fra hans stift er Peder Hiardemaal kommen hos kommandørkaptajn Hvitfeldt på Printz Georg, Niels Svendsøn hos kommandør Mikelsøn på Nellebladet, Henric Reitze hos viceadmiral Schinkel på Printz Christian og Anders Borchorst hos kommandørkaptajn Reeds på Tre Løwer, og at generaladmiral Juel er død. Hafniæ. [1700, maj.]

—, 6 juni. Anders Jacobsen meddeler sin patron (J. B.), at han er kommen på skibet 3 Løver under kommandør Knud Reetz, og at de for øjeblikket ligger under Borringholm; den svenske flåde undgår dem, idet den siges at vente 12 skibe fra Holland; selv siges de at skulle gå til Pommern for at forhindre transport. 3 Løver. [1700 juni.]

—, 31 juli. (J. B.s) skrivelse til etatsråd Rosencreutz i anledning af, at to fattige præster i hans stift, Palle Hansen i Sindal og Niels Gram i Biergeby, havde modtaget missiver fra Kammerkollegiet om, at kongen forlangte 800 rdl. til låns af

dem. Aalborg. [1700, juli.] Brudstykke hos Molbech, Bircherods Dagbøger s. 381.

—, 3 aug. (J. B.s) skrivelse til stiftets provster i anledning af kgl. forordning, dateret Glykstad d. 27 juli, om anordningen af visse bedetimer for en heldig fred. Aalborg. [1700, aug.]

—, 18 sept. Anders Jacobsen meddeler sin patron (J. B.), at de har lagt op, og takker gud for, at han undgik pesten og anden ulykke, da 3 Løver tilligemed Lovise og 3 Kroner havde haft en farlig post; han beder bispem fortælle mag. Claus, at han kommer tilbage til ham efter kongens ordre; denne lå syg på Friderichsberg, af småkopper sagdes der; der taltes om en stor reduction i hæren, at der skulde ligge officerer allevegne på landet og eksercere bønderne, og at det skulde være med militien her som i Norge. Orlogsskibet 3 Løver. [1700 sept.]

—, 29 sept. Ancher Anchersen fortæller (J. B.) om frygten i anledning af krigen, at kongen, der havde kopper, var udenfor fare, at dronningen havde aborteret, at han ved hoffets retour havde gjort sin opvartning i Kolding hos gehejmeråd Knud Tott, som havde lovet, at kammerets forlangende til gejstligheden skulde sendes umiddelbart til bisperne, at gejstligheden i Fyens stift flittigt var bleven anmodet om forstrækningspenge — han selv havde betalt 500 rdl., som hans stift heller ikke var gået fri for — og beder om oplysning om en karl af Tyland, Wester Vanned sogn, som havde trolovet sig på Romøe og besvangret en pige på Schachenborgs gods, hvorefter han vilde ægte sin trolovede. Riibe. [1700, okt.] Brudstykke i Museum 1894.

—, 9 okt. [C. Bartholins og J. B.s] skrivelse til storkansleren i anledning af, at der ingen kgl. resolution var kommen på deres for to måneder siden til kancelliet indgivne memorial til kongen om mageskifte af det gods, i hvilket etatsråd Klingenberg var med kirkerne i fællig. Aalborg. [1700, okt.]

—, 22 okt. Nicol. Chr. Lorentzen, sognepræst til Oxenwad og Gels i Hadersleb amt, anbefaler sine to sønner, som i 3 år

havde studeret i Wittenberg, til (J. B.), med hvem han var langt ude beslægtet. Oxenwad præstegård. [1700, nov.]

—, 21 nov. Chr. Erichsøns skrivelse til (J. B.), hvormed han sender statuta capituli Wiburgensis, „hvoraf kand sluttet, at Hvitfeldius har icke givet os de rette nafne paa Biscopperne udi Wiborg Stift“, samt flere breve, og hvori han giver forskellige oplysninger af historisk og antikvarisk natur, hvoriblandt om gardianJens Knudsons ligsten for alteret i Graabrødre kirke i Viborg, som „er den eeneste Munk-Liigsteen med inscription paa i alle 3 Kirker i Wiborg.“ Wiborg. [1700, nov.]

—, 17 dec. Nicolaus Chr. Lorentzen takker (J. B.) for hans brev af 10 nov. og for hans løfte for hans ældste søn, hvem han beder ham anbefale til hans svoger dr. Bartholin, „at hand uden forhaling til examen Theologicum motte admitteris“, samt giver ham en del personalhistoriske oplysninger. Oxenwad. [1700, dec.]

1701, 1 jan. (J. B.) ønsker storkansleren glædeligt nytår og anbefaler de kapellaner fra stiftet, som sidste sommer gjorde tjeneste i flåden. Aalborg. [1701, jan.]

—, 27 jan. Professor Hans Steenbuch bevidner (J. B.) på begæring af Oluf Trans, at han som pronotar har udfærdiget dennes testimonium publicum. Kiøbenhafn. (1701, febr.)

—, 18 marts. Biskop Ancher Anchersen takker (J. B.) for oplysningen om den 'gifte karl fra Thyland, spørger, om Peder Schade også i år må modtage pengene af *ordinatis* til Fredericia kirke- og skoletjenere, og fortæller, at han nu har 3 sønner klar fra universitetet, som ikke har nogen condition, undtagen den ene, som han har sat til hypodidaschalus i skolen. Riibe. [1701, marts.]

—, 26 marts. Biskop Johan C. Braëm skriver til (J. B.) angående confirmationen på de gejstliges privilegier for Aarhus stift, som endnn ikke var indløbet, glæder sig over, at Aarhus stift får så brav en mand som Anders Borchast, der forgangen sommer havde gjort tjeneste på flåden, og udtaler sin mening om, hvorledes kreditor kan optræde overfor en gejstlig debitor, der ikke vil betale. Aarhus. [1701, Marts.]

—, 30 marts. (J. B.) beder på gejstlighedens vegne i hans stift kongen bekræfte Frederik III.s og Christian V.s privilegier af 24 juni 1661 og 15 dec. 1670. Aalborg. [1701, marts.]

—, 9 apr. Christopher Mumme anbefaler sig til (J. B.s) bevågenhed. Alburg. Lat. [1701, Marts.]

—, 9 juni. [Konrektor] mag. Niels Skive takker (J. B.) for sidst, meddeler, at der angående biblia critica, er skrevet til Just Arctander og fortæller ham indholdet af alliancetraktaten med Holland, som nylig var nået til byen. Viborg. [1701, juni.]

—, 27 juli. (J. B.) ansøger kongen om nogle års skattefrihed for tvende brandlidte mænd på en gård i landsbyen Gug, tilhørende Aalborg hospitals gods. Aalborg. [1701, juli.]

—, 3 aug. C. Scheel klager for anden gang til (J. B.) over den store pension, som degnen til Saltum og Huen sogne var sat for til Aalborg skole, og over, at denne ikke kunde få rigtig kvittering for hvert års afgift af rektor. Lundergaard. [1701, aug.]

—, 14 aug. Konrektor Niels Skive svarer (J. B.), at han ikke har plads i sit hus til at modtage oberst Leegaards brodersøn, meddeler, at biblia critica er kommen til Varde og har kostet 125 gylden, at deres lector theologiæ mag. Thomas Bie for en kort tid havde været der i byen, men var rejst til Kiøbenhavn igen, og at han ikke vil besvære posten med Bruns-mans Apologia, hvoraf han endnu havde et eksemplar. Wi-borg. [1701, aug.]

—, 18 sept. N. Bentzon skriver til (J. B.), at han gerne vilde give degnekaldet i Kiellerup til en student Hans Christian, herr Peder Ægidii søn i Westerhassing, hvis bispen endnu ingen havde udnævnt, i hvis hænder han jo havde lagt sin ret. Haunøe. [1701, sept.]

—, 20 sept. Christopher Bartholins og (J. B.s) skrivelse til provsterne i Aalborg stift i anledning af kgl. forordning af 2 sept. om forfærdigelse af skabe i de kirker, i hvis sogne eksersering skal holdes, til opbevarelse af geværerne. Aalborg. [1701, sept.]

—, 1 okt. Universitetssekretær Johan Friderich Bartholin forespørger (J. B.), om han har ordineret Oluf Trans, og til

hvad kald, eftersom Maren, salig herr Hansis, har gjort arrest for minister academiæ Jacob Poël i dennes testimonium publicum for gæld og stævnet minister a. for konsistorium, idet hun beretter, at han har udgivet en seddel, hvorefter Oluf Trans skulde være ordineret. Kiøbenhafn. [1701, okt.]

—, 8 okt. Efter kgl. befaling om at afgive sin erklæring anbefaler (J. B.) Anders Liungbyes og Johan Thorsens ansøgning om, at denne, der var kapellan i Thisted, måtte assistere hin, der var præst til Nors og Tved, og til vederlag få successionsret på embedet. Aalborg. [1701, okt.]

—, 8 okt. (J. B.) svarer sin svoger professor J. F. Bartholin på brevet om Oluf Trans, at han har ordineret denne til personal kapellan for Christen Søfrensen, præst i Nørhaa i Thy, på forevisning af en attest fra professor Steenbuch om, at Oluf Trans' testimonium var udstedt af ham. Aalborg. [1701, okt.]

—, 9 okt. Mogens Olufsen Aagaard sender (J. B.) sin Liden traktat om Morsingernes herkomst og forvandtskaber, og endeel af de Danske afguder, naar samme have levet, og hvo de have været og beder „ham erindre sit løfte og tænke på ham med et ringe brød“. Hundborg. [1701, okt.]

—, 20 okt. (J. B.) anbefaler for kongen Christopher Mumme til præsteembedet i Aasted og Skerum, hvor sognepræsten Frandz Michelsen Wogelius ønskede ham til medhjælper cum spe successionis, og hvorpå kaptejn-kommandør Otthe Arnfeld havde givet ham kaldsbrev. Aalborg. [1701, okt.]

—, 3 nov. Peter Christian Toxon Rasmussen anbefaler sig til (J. B.) til en skolebestilling, da han efter biskop Anchers død ikke kunde håbe ansættelse i Ribe stift. Fastergaard. [1701, nov.]

—, 11 nov. Biskop Johan Braëm rådspørger (J. B.) i anledning af en erklæring, som han skulde indsende på en supplique, som sognepræsten ved domkirken, mag. Ludvig Pontoppidan, havde indgivet til kongen, hvori han beråbte sig på, at biskoppen, når han nogensteds forlangtes til at holde ligprædiken, plejede at få kongelig tilladelse dertil. Aarhus. [1701, nov.] Brudstykke hos Molbech, Bircherods Dagbøger s. 395.

—, 21 nov. Johan Andreas von Liebesberg meddeler (J. B.),

at hans kone har fået en datter, og at han i sit nye kvarter Staarup, der ligger mellem Kolding og Wedel, har truffet en brav gejstlig, Peer Ibsøn Kragelund, som kender bispen. Staarup. Tysk. [1701, dec.]

—, 30 nov. (J. B.) undskylder oversekretær Wibe, at underretningen om stiftets hospitalers tilstand og beskaffenhed kommer så sent, og beder ham om, at ekspeditionen af stifts-skriver Michel Lunges supplique, der med hans og Bartholins erklæring blev indsendt for 10 uger siden, måtte fremmes. Aalborg. [1701, nov.]

—, 13 dec. Rektor Matthiis Anchersens brev til (J. B.) i anledning af ordinationspengene til Fridericia skole. Fridericiæ. [1701, dec.] (Sluttet.)

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

10.

Upplysningar sökas om danska statsrådet von Dreijern och hans maka.

v. Dreijern var bosatt i Hamburg och där canonicus; han förde i sitt vapen en vildman med en klubba i venstra handen. Hans enka († 1750) var syster till grefve Henning Friedrich von Bassevitz' grefvinna Anna Maria von Clausenheim. Hennes far hette Bernhard och var fr. Norge (?) samt Holsteinsk etatsråd.

v. Dreijern och hans fru hade allenast en dotter Magdalena Elisabeth, som var f. 25 januar 1704 i Hamburg och gift d. 21 juni 1725 på ett gods uti Estland (tillhörigt grefve v. Bassevitz) med grefve Nils Bonde.

Carl Trolle Bonde,
Trollesholm.

Svar.

V.

(2 R. III, S. 73, Spørgsmaal 7.)

I dette Tidsskrift, 2 Række, V. S. 285 har jeg allerede meddelt en Del Oplysninger om *Törres Christensen Nedenæs* og